

P.Z. br. 745

HRVATSKI SABOR

KLASA: 602-04/14-01/01

URBROJ: 65-14-03

Zagreb, 11. studenoga 2014.

50 — VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Primijeno:	12-11-2014	
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
02205/14-12/65	J6301	
Urudžbeni broj:	Prii.	Vrij.
65-14-01	2	-

09

VLADI REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem, radi davanja mišljenja, *Prijedlog zakona o osnivanju Sveučilišta Sjever*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Natalija Martinčević, zastupnica u Hrvatskom saboru, aktom od 11. studenoga 2014. godine.

P.Z. br. 745

Zastupnica Narodne stranke-reformisti

Natalija Martinčević

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	11-11-2014		
Klasifikacijska oznaka:	602-04/14-01/01		Org. jed.
			65
Urudžbeni broj:	6531-14-01	Pril.	Vrij.
		1	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o osnivanju Sveučilišta Sjever

Na temelju članka 85.Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“ br.85/2010-pročišćeni tekst) i članka 172 hrvatskog sabora („Narodne novine“ br.81/2013) podnosim Prijedlog Zakona o osnivanju Sveučilišta Sjever.

U radu Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela sudjelovat ću kao predlagatelj.

S poštovanjem.

Natalija Martinčević

U Zagrebu, 11.11.2014. godine

Natalija Martinčević

Zastupnica Narodne stranke-reformisti

PRIJEDLOG

ZAKONA O OSNIVANJU SVEUČILIŠTA SJEVER

Zagreb, studeni 2014. godine

PRIJEDLOGA ZAKONA

O OSNIVANJU SVEUČILIŠTA SJEVER

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

POVIJESNE, DRUŠTVENE, GOSPODARSKE I RAZVOJNE PRETPOSTAVKE

Sveučilište Sjever je ustanova čiji su trenutni osnivači gradovi Koprivnica i Varaždin i organizirano je kroz dva ravnopravna sveučilišna centra koji djeluju u navedenim gradovima. Dana 12. rujna 2012. godine, potpisan je ugovor o partnerstvu gradova Varaždina i Koprivnice, kojim su postavljeni temelji i utvrđene smjernice u razvoju modernog evropskog Sveučilišta, orijentiranog prema potrebama lokalne zajednice.

Počeci razvoja projekta uspostave i izgradnje Sveučilišta u sjeverozapadnoj Hrvatskoj, datiraju u period od prije nešto više od 13 godina, naime 17. svibnja 2001. godine, nastavnici i uprava Elektrostrojarske škole u Varaždinu, uz suglasnost resornog ministarstva, te uz pomoć grada Varaždina utemelji su stručni studij elektrotehnike - visoku školu s pravom javnosti (Klasa: 602-03/01-01/2; Urbroj: 2186/01-03-01-7), koja je u takvoj formi od spomenutog nadnevnika djelovala pri navedenoj srednjoj školi. Ustanova je iste godine upisana kao javna i njezino financiranje je preuzelo resorno Ministarstvo.

Nakon nekoliko godina uspješnog rada, dovoljnog broja upisanih studenata i zapošljavanja prvih nastavnika s potrebnim licencama – izborima u nastavna zvanja, sazrijeli su uvjeti za utjelovljenje i prerastanje visoke škole u oblik nezavisne ustanove. Tako je na temelju Dopusnice za obavljanje djelatnosti Ministarstva znanosti i tehnologije (Klasa: 602-01/01-7/103, Urbroj: 533-08/828-02-7) od 16. svibnja 2002. godine, Gradsko vijeće Grada Varaždina, na svojoj 28. Sjednici, održanoj 19. listopada 2004. godine, donijelo je odluku o osnivanju ustanove pod nazivom „Visoka elektrotehnička škola“, s tada jednim studijskim programom: „Elektrotehnika“ i dva usmjerenja „Automatizacija“ i „Biomedicinska elektronika“, a kao sjedište nove ustanove odabrana je lokacija u Križanićevoj ulici u Varaždinu, kućni broj 33/6 .

Tijekom 2004. i 2005. „Visoka elektrotehnička škola“ razvija dva nova nastavna plana i programa, odnosno stručne studije „Proizvodno strojarstvo“, te stručni studij „Multimedija, oblikovanje i primjena“. Ispunjavanjem uvjeta da visoka škola izvodi tri različita studijska programa ostvaruju se zakonske odredbe, da se ista može preregistrirati u ustanovu višega reda, odnosno Veleučilište. Pa tako nakon dobivanja Dopusnice Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa za izvođenje stručnih studija (Klasa: UP/I-602-04/05-16/475, UP/I-602-04/05-16/477, UP/I-602-04/05-16/479, sve Ur. broj:

533-07-05-2) od 7. srpnja 2005. godine, Gradsko vijeće Grada Varaždina na sjednici 8. studenoga 2005. godine, donosi odluku o ustrojavanju nove visokoškolske ustanove višega reda pod nazivom „Veleučilište u Varaždinu“.

Ustanova se nastavlja i dalje razvijati u pogledu novih studijskih programa, te se nakon izrade novih elaborata, te odobrenja istih od strane MZOŠ, akademske godine 2007./2008. pokreću još dva nova studijska programa iz područja tehničkih znanosti i to studiji „Tehnička i gospodarska logistika“ i „Graditeljstvo“ s dva usmjerenja: „Niskogradnja“ i „Visokogradnja“.

Podupirući razvoj visokog obrazovanja u sjeverozapadnoj RH, a na temelju inicijative Vlade RH, Veleučilište u Varaždinu svoja dva postojeća studijska programa ustupa budućoj javnoj ustanovi u osnivanju, te u naredne dvije godine provodi u istoj mentorstvo.

Na temelju dopusnica i nastavnog kadra Veleučilišta u Varaždinu, te temeljem novo izdane dopusnice MZOS od 21. prosinca 2007. za izvođenje preddiplomskog stručnog studija „Računarstvo“, Uredbom Vlade Republike Hrvatske osnovano je dana 12. studenog 2007. godine Međimursko veleučilište u Čakovcu, a prava i dužnosti osnivača obavlja Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.

Osvrćući se na razvoj visokog obrazovanja u drugim dijelovima RH, gradski čelnici i uprava ustanove, nastavnici uviđaju da je postojeći oblik ustanove (veleučilište) neprimijenjen razvojnim potrebama i težnjama regije, odnosno da je vrlo ograničen po pitanju vertikale postojećih studijskih programa, razine financiranja od strane MZOS, ali i da postoji veliki raskorak razvoja visokog obrazovanja sjeverozapadne hrvatske u odnosu na druge krajeve RH u pogledu razvoja visokoškolskih ustanova.

Odnosno da je u isto vrijeme, gradovima priobalne Hrvatske, lokalna samouprava pokrenula ili omogućila pokretanje tri nova sveučilišta, konkretno:

- Sveučilište u Zadru – osniva se 8. srpnja 2002. godine. Nastaje integracijom Zadarskog Filozofskog fakulteta – sastavnica Sveučilišta u Splitu, Studentskog centra Zadar i Visoke učiteljske škole u Zadru, čime prerasta u novu ustanovu - Sveučilište u Zadru.
- 16. prosinca 2003. godine, integracijom Veleučilišta u Dubrovniku i dislociranog studija Turizma - Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, uz pripajanje Studentskog centra u Dubrovniku, osnovano je Sveučilište u Dubrovniku.
- Sveučilište „Jurja Dobrile“ u Puli nastalo je 29. rujna 2006. godine, integracijom Fakulteta ekonomije i turizma "Dr. Mijo Mirković" i Visoke učiteljske škole u Puli.

Trenutno stanje rezultira realnom činjenicom da tada u priobalnoj RH, sa populacijom od oko oko 2 milijuna stanovnika, imamo pet javnih sveučilišta, a u kontinentalnoj RH na gotovo 2,5 milijuna stanovnika samo dva, s daljnjom intencijom za centralizacijom.

Od 2006. godine, grad Koprivnica također paralelno (u odnosu na grad Varaždin) radi na projektu razvoja visokog obrazovanja i osnivanja sveučilišta. Grad osniva Odbor za razvoj visokog obrazovanja, te s RH potpisuje ugovor o darovanju prostora bivše vojarne u Koprivnici, a zauzvrat se obavezuje osnovati sveučilište i za potrebe RH izgraditi novu zgradu općinskog (županijskog) suda.

S obzirom na nedostatak razumijevanja i političke volje prema potrebama građana sjeverozapadne hrvatske od strane središnjih državnih organa i nemogućnosti osnivanja sveučilišta u regiji s više od

600.000 stanovnika, predstavnici gradova Varaždina i Koprivnice pokreću inicijativu za razvoj prvog regionalnog Sveučilišta u RH, koje će ravnopravno djelovati u oba grada/županije.

Početak 2012. godine gradovi Koprivnica i Varaždin stječu (preuzimaju) osnivačka prava nad ustanovom Medijsko sveučilište, koja od dana dobivanja dopusnice nije započela s radom.

Gradska vijeća gradova osnivača obiju ustanova dana 18. ožujka 2013. u Koprivnici, odnosno 21. Ožujka u Varaždinu, donose odluku o integraciji ustanova Veleučilište u Varaždinu i Medijsko sveučilište. Senat Medijskog sveučilišta, na svojoj sjednici održanoj dana 14. prosinca 2013. donosi odluku da se danom integracije nova ustanova zove Sveučilište Sjever.

Rješenjem trgovačkog suda u Varaždinu od 24. siječnja 2014. godine dovršen je proces integracije navedenih ustanova.

Preddiplomski studijski programi Medijskog sveučilišta pokreću se u Koprivnici ak. godine 2012./2013., a diplomski studijski programi iste ak. godine pokreću se u Varaždinu.

Osnivanje Sveučilišta Sjever temeljni je čimbenik ravnopravnog razvoja mreže visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj, ali i važan element ravnopravnog razvoja regije sjeverozapadne Hrvatske, kako u gospodarskom, tako i u kulturnom, socijalnom i općem društvenom pogledu. Pripajanje Veleučilišta u Varaždinu ustanovi Medijsko sveučilište i njihovo novo organiziranje u integrirano sveučilište - Sveučilište Sjever, odjelnog tipa, složen je i odgovoran pothvat, ali i pristup koji jamči uspješnost i kvalitetu visokog obrazovanja usklađenog s Bolonjskom deklaracijom i suvremenom praksom.

Pri osnivanju Sveučilišta Sjever važne su povijesne, etnološke i kulturne pretpostavke razvoja sjevera Republike Hrvatske. Dosadašnji razvoj visokog obrazovanja na ovom području omogućio je lakše ustrojavanje Sveučilišta. Sukladno odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju Sveučilište je ustanova koja osniva i provodi sveučilišne studije u najmanje dva znanstvena i/ili umjetnička područja u većem broju polja te interdisciplinarnu studiju kao autonomni i integrirani proces, neposredno ili putem svojih fakulteta, umjetničkih akademija i odjela. Sveučilište i njegove sastavnice mogu provoditi i stručne studije.

S obzirom da su već postojale dvije osnovane ustanove za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, realizirani su svi kadrovski, materijalni te prostorni preduvjeti za osnivanje Sveučilišta Sjever.

Posljednja zadaća u realizaciji projekta regionalnog Sveučilišta sjeverozapadne Hrvatske (Sveučilišta Sjever) je uspostava javnog sveučilišta kroz prijenos osnivačkih prava nad ustanovom, sa gradova osnivača na Republiku Hrvatsku, kako bi sjeverozapad Hrvatske, kao jedina regija koja do sada nije imala javno sveučilište, ostvarivala ista prava i imala istovjetne mogućnosti razvoja kao i ostali dijelovi Republike Hrvatske.

Posebno je važna potpora samih ustanova koje su ušle u sastav Sveučilišta: Medijsko sveučilište i Veleučilište u Varaždinu, ali također i drugih ustanova ili studija koji bi potencijalno u budućnosti mogli ili željeli biti uključeni u Sveučilište, kada za to navedeno ostvareni uvjeti.

Budući da težimo društvu znanja i samo obrazovanje kroz znanstveno-istraživački rad dobiva vrlo važnu ulogu. Znanstvenici i nastavnici trebaju težiti novim znanstvenim spoznajama primjenjujući znanstvene metode u području istraživanja prenošenjem znanja presudnima za napredak

gospodarstvu i široj javnosti. Stoga upravo Sveučilište Sjever cjelovitom strategijom policentričnog razvoja znanosti i visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj treba korisna znanja oblikovati na znanstveni način, utvrditi način korištenja istraživanja i povezivanja istih s gospodarstvom, a posebno budućim razvojnim projektima. Odluke o ishodima učenja temelje se (a i dalje će se temeljit) na prijedlozima stručnjaka i donositi će ih se i dalje u suradnji s predstavnicima tržišta rada (poslodavaca i sindikata), znanstvene i akademske zajednice, kako u zemlji tako i EU, te izvršne i zakonodavne vlasti.

S obzirom da je u listopadu 2011. godine donesen strateški dokument „Mreža visokih učilišta i studijskih programa u Republici Hrvatskoj“ kojim su definirani statistički i drugi pokazatelji koji daju temelj za strateško odlučivanje o visokim učilištima i studijskim programima. Općim ciljem 1. Održiva kvaliteta odgojno-obrazovnog sustava Strateškog plana Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta za razdoblje 2013.-2015. godine, u cilju provedbe mreže visokih učilišta, jedan od pokazatelja je smanjenje broja visokih učilišta, što je i realizirano, pripajanjem ustanove „Veleučilište u Varaždinu“ ustanovi višeg reda - „Medijskom sveučilištu“, odnosno osnivanjem novog „Sveučilišta Sjever“.

Misija Sveučilišta Sjever je obrazovanje kompetentnog znanstvenog i stručnog kadra za potrebe realnog gospodarstva, društvenih potreba i zdravstvenog sustava u regiji sjeverozapadne Hrvatske kroz kvalitetno izvođenje sveučilišnih studija prema zahtjevima Bolonjske deklaracije. U provedbi ovog cilja Sveučilište Sjever se ustrojava kao dinamična organizacija koja stalno prati, primjenjuje i ugrađuje znanstvene i stručne spoznaje uz osuvremenjivanje postojećih i razvoj novih studijskih programa, promovira koncept cjeloživotnog obrazovanja te produbljuje i održava veze s gospodarstvom i suradnju sa srodnim ustanovama visokog obrazovanja u zemlji i inozemstvu.

Važnost Sveučilišta Sjever proizlazi iz razvojnih potreba regije sjeverozapadne Hrvatske u kojoj ustanova djeluje, odnosno njezinih jedinica lokalne samouprave: Varaždinske, Koprivničko-križevačke i susjednih županija za znanstvenim i stručnim kadrovima različitih tehničkih, biomedicinskih, biotehničkih, društvenih, umjetničkih te interdisciplinarnih profila. Vidljivi nedostatak znanstvenih i stručnih profila koje će obrazovati Sveučilište Sjever nedvojbeno je velika zapreka u daljnjem razvoju postojećih privrednih subjekata, kulturnom i društvenom razvoju regije, ali i privlačenju opsežnijih stranih investicija u regiji.

Osnovni razlozi ustrojavanja i ciljevi djelovanja Sveučilišta Sjever su:

1. Dugoročno povećanje broja visokoobrazovanih stanovnika u sjeverozapadnoj Hrvatskoj
2. Omogućavanje pristupa visokom obrazovanju većem broju stanovnika sjeverozapadne Hrvatske
3. Dodatno zapošljavanje kvalitetnog nastavnog osoblja sa stečenim znanstvenim i stručnim kompetencijama nastavnika te izabranih u znanstvenim i znanstveno-nastavnim zvanjima
4. Upisivanje vrhunskih studenata iz sjeverozapadne RH i šire
5. Poticanje i jačanje interesa za prirodne, tehničke i biotehničke znanosti (STEM područje)
6. Pokretanje visokokvalitetnog znanstvenog istraživanja i inovativnosti
7. Osiguravanje kvalitete u nastavi
8. Jačanje doprinosa Sveučilišta regiji kroz potporu industriji i gospodarstvu, te društvenom i kulturnom životu
9. Razvoj međunarodne suradnje Sveučilišta
10. Osiguravanje financijskih sredstava za postizanje i ostvarivanje ciljeva.

Osnovni strateški cilj osnivanja Sveučilišta Sjever je dugoročno povećanje broja visokoobrazovanog stanovništva u županijama u kojima djeluje odnosno u regiji sjeverozapadne Hrvatske.

Trenutno je postotak visokoobrazovanog stanovništva u tom pogledu izrazito nepovoljan i nekonkurentan, kako u odnosu na ostatak RH koji se u razvijenijim regijama kreće od 20%-29%, tako i na razini republičkog prosjeka.

Trenutni prosjek visokoobrazovanih u Republici Hrvatskoj iznosi 17,7% (izvor: DZS, 2011.), odnosno prema novijim izvorima 18,4% (ISZD, 2014.). Međutim, navedeni prosjek ne prikazuje pravilnu sliku, jer je udio visokoobrazovanog stanovništva unutar RH vrlo nepravilno raspoređen i samo je jedna regija (grad) na razini prosjeka EU. Zamjetan je također veći udio visokoobrazovanih u urbanim sredinama. Tu se posebno ističe grad Zagreb, u kojem je prema izvoru ISZD iz 2014. broj visokoobrazovanih 30.8%, s užim centrom kao najobrazovanijom sredinom u Hrvatskoj.

Najobrazovaniji dio stanovništva RH gotovo je u potpunosti koncentriran u veće gradske sredine. Zabrinjavajuće je da pritom na grad Zagreb otpada 60% obranjenih doktorata, dok za usporedbu, u ukupnoj populaciji RH grad Zagreb doprinosi sa 18.7% stanovništva.

Postotak visokoobrazovanog stanovništva u sjeverozapadnoj Hrvatskoj je značajno ispod republičkog prosjeka (za Varaždinsku i Koprivničko-križevačku, te susjedne županije) i iznosi ukupno 10,16 % pri čemu je 5,62% stanovnika završilo jedan od sveučilišnih studijskih programa, a 4,54% stanovnika završili su stručni studijski program (izvor: DZS, 2011.).

U svijetlu navedenog, u narednih 7-10 godina, kratkoročni cilj rada Sveučilišta je podizanje broja visokoobrazovanog stanovništva regije na prosjek Republike Hrvatske, odnosno 18,4%, a dugoročni cilj djelovanja Sveučilišta je približavanje postotku visokoobrazovanih u razvijenijim regijama RH odnosno prosjeku u EU, odnosno postotku od 28,8%.

Povećanjem broja visokoobrazovanih ostvariti će se pretpostavke za brži i uspješniji razvoj regije u svakom pogledu.

Omogućavanje pristupa visokom obrazovanju većem broju stanovnika sjeverozapadne Hrvatske

Trenutno samo s područja Varaždinske i Koprivničko-križevačke županije više od 3000 studenata studira u sveučilišnim centrima izvan mjesta prebivanja. Ukoliko povećamo i susjedne županije, navedeni broj se diže na preko 8000 studenata. Navedeno je u određenoj mjeri nužno i poradi diverzifikacije studijskih programa na nacionalnoj razini. Uistinu ne postoji potreba za razvojem svih studijskih programa na svakom od Sveučilišta.

Međutim, postoji veliki broj građana koji poradi socio-ekonomskih uvjeta nemaju pristup visokom obrazovanju zbog nemogućnosti školovanja u sredinama izvan mjesta prebivališta (troškovi studentskog smještaja, prijevoza i prehrane).

Sveučilište Sjever svake ak. godine ima značajno veći broj prijavljenih kandidata na upisnim rokovima nego li su raspoložive kvote za redovite i izvanredne studente (na pojedinim atraktivnijim studijskim programima taj broj je i višestruko veći).

Zadaća Sveučilišta je da kroz razvoj i uvođenje novih prikladnih studijskih programa u tehničkom i biomedicinskom području znanosti, omogući pristup visokom obrazovanju značajnom broju budućih

(u prvom redu domicilnih) studenata, koji poradi navedenog lošijeg socio-ekonomskog statusa u suprotnome ne bi imali pristup istome, odnosno ne bi imali mogućnost profesionalnog razvoja.

Daljnje zapošljavanje kvalitetnog nastavnog osoblja sa stečenim znanstvenim i stručnim kompetencijama nastavnika te izabranih u znanstvenim i znanstveno-nastavnim zvanjima

Sustav Sveučilišta ima zadaću otkrivati posebno sposobne kadrovske potencijale, te poticati na razvijanje i primjenu odgovarajućih znanja i vještina za dobrobit zajednice u kojoj djeluju, trebaju postojati načini poticanja i napredovanja te pravne i organizacijske mjere provođenja i vrednovanja temeljeni na znanju, talentu i sposobnostima. Uvjeti napredovanja nastavnika u znanstveno-nastavnim i nastavnim zvanjima moraju uključivati i sudjelovanje u obrazovanju te stručnom usavršavanju (cijelo životnom obrazovanju), u pripremi skripti, udžbenika i knjiga kao potrebne znanstveno-nastavne literature. Nadalje, potrebno je raditi na povećanju broja recenzija znanstvenih i stručnih radova, projekata i programa., te poticanju angažmana nastavnika u radu znanstvenih odbora, povjerenstva i udruga te suradnje s gospodarskim subjektima kroz ponudu i realizaciju obostrano zanimljivih projekata. Važno je povećanje broja godišnje publiciranih radova u časopisima relevantnih bibliografskih baza te povećanje pretplate na znanstvene i stručne časopise. Za daljnji razvoj studija potrebno je dodatno usavršavanje već postojećih kadrova spremnih na upise na poslijediplomske sveučilišne studije (doktorske studije), permanentno usavršavanje i dopunjavanje znanja.

Upisivanje ponajboljih studenata iz sjeverozapadne RH i šire

Da bi se privukla pozornost upisivanja vrhunskih studenata Sveučilište nudi, a i nastaviti će nuditi kvalitetne studijske programe, te poticati studente za komunikaciju na barem jednom svjetskom jeziku, obrazovanjem studenata za poduzetništvo, na nastavak studiranja pravodobnim informiranjem, poticanjem studiranja deficitarnih struka, anketiranjem i motiviranjem na postojećim studijskim programima, a isto tako važno je uključivanje najboljih studenata u rad na stručnim projektima te poticanje objavljivanja zajedničkih znanstvenih radova studenta i mentora. Povećanje protočnosti, odnosno uspješnosti studiranja s ciljem završetka studija u zacrtanim rokovima (provođenje mjera poticanja kontinuiranog napredovanja po godinama studija putem anketa, voditeljstva i godišnjih izvješća, ocjena redovitosti prema ostvarenim ECTS bodovima sukladno studijskim programima). Povećano iseljavanje uslijed krize i porast nezaposlenosti, a osobito mladih visokoobrazovanih ljudi u posljednje vrijeme potrebno je sustavno skrbiti o tome da najbolji studenti po završetku studija ostaju na ovom području, a u skladu s određenim prioritetima budućeg razvoja društva povezivanja s gospodarstvom i prilagođavanje tržištu rada.

Poticanje interesa za prirodne, tehničke i biotehničke znanosti (STEM područje)

Kao i do sada, upisom na studijske programe Sveučilišta treba se poticati obrazovanje za prirodna, tehnička i biotehnička znanstvena područja, a u skladu s programskim ugovorima potpisanim između Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta i visokih učilišta na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske, od 2. kolovoza 2012. godine. Kao što je bilo najavljeno u Programu Vlade Republike Hrvatske za mandat 2011.-2015., o dostupnom obrazovanju za sve sugrađane, te da će u javnim ustanovama školovanje biti besplatno za uspješne i redovite studente te je financijska potpora dana redovitim studentima za školovanje, osobito u vrijeme gospodarske krize.

Novina koju je Vlada Republike Hrvatske 2. kolovoza 2012. godine donijela je Odluka o punoj subvenciji participacije u troškovima studija za redovite studente na javnim visokim učilištima u Republici Hrvatskoj u akademskoj godini 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.

Ovom Odlukom utvrđena su sredstva potrebna za punu subvenciju participacije u troškovima studija redovitih studenata preddiplomskih sveučilišnih studija, integriranih preddiplomskih i diplomskih sveučilišnih studija, diplomskih sveučilišnih studija, stručnih studija i specijalističkih diplomskih stručnih studija koji u akademskoj godini 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. po prvi put upisuju prvu godinu studija na javnom visokom učilištu.

Punu subvenciju participacije u troškovima studija osigurava i redovitim studentima koji su u trenutku kada upisuju akademske godine 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015., u prethodnoj akademskoj godini stekli najmanje 55 ECTS bodova na studijskom programu javnih visokih učilišta. Sukladno spomenutoj Odluci sveučilišta, veleučilišta i visoke škole potpisali su programske ugovore o financiranju.

Navedenom Odlukom Vlade RH promiče se uloga prirodnih, biotehničkih i tehničkih znanosti za visokotehnološko inovacijsko društvo znanja.

U Istraživačkom izvješću Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar-Područni centar Varaždin „Razvojne perspektive visokoškolskog obrazovanja u gradu Varaždinu“ na pitanje građana unutar kojeg područja djelatnosti bi prema njihovom mišljenju bilo najvažnije otvoriti veleučilišne i/ili sveučilišne studije u gradu Varaždinu, najčešće navode potrebu za otvaranjem studija iz područja prirodnih (23,9%) i tehničkih znanosti (23,3%), zatim slijedi područje biomedicine i zdravstva (18,6%), te područje društvenih znanosti (15,8%). Studijski programi u području prirodnih znanosti ne postoje u gradu Varaždinu, iz područja biomedicine i zdravstva postoji jedino studij sestrinstva. Iako je iz područja tehničkih znanosti pokriveno gotovo polovica studijskih programa na Veleučilištu u Varaždinu, ispitanici daju prioritet otvaranja studijskih programa upravo iz područja tehničkih znanosti.

Pokretanje visokokvalitetnog znanstvenog istraživanja i inovativnosti

Sveučilište će jačati svoju društvenu i gospodarsku ulogu i strateški se usmjeriti prema inovativnosti da bi se aktivno uključili u gospodarsku reformu i industrijski razvoj.

Za vrednovanje istraživačkog doprinosa znanstvenika i zaposlenika izabranih u znanstveno-nastavna zvanja potrebno je provesti po novim kriterijima, a što bi uključivalo stvaranje novih ideja, novih procesa, stvaranje i poticanje novog poduzetništva. Inovacijski procesi u organiziranju nastave i istraživanjima te kreativnost na Sveučilištu rezultiraju prenošenjem znanja i vještina gospodarstvu i društvenoj zajednici preko razvojnih projekata, a isto tako i povećati broj domaćih znanstvenih i studijskih projekata.

Potrebno je povećati ulaganje u znanost, istraživanje i razvoj temeljeno na načelu izvrsnosti te njihova veća učinkovitost, preustroj znanstvenog sustava, poticanje istraživačkih partnerstva i jačanje sustava potpore za kvalitetne mlade istraživače, snažno povezivanje znanosti i gospodarstva, te intenzivnije sudjelovanje hrvatskih znanstvenika u okvirnim programima Europske unije.

Osiguravanje kvalitete u nastavi

U skladu s odredbama Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju cilj sustava za unaprjeđenje kvalitete je trajno opredjeljenje Sveučilišta za njegovanje kulture kvalitete u visokom obrazovanju kroz implementaciju i razvoj organiziranog sustava osiguranja kvalitete usklađenog s hrvatskim i europskim standardima, uključivanjem razvojnih programa s trajnom svrhom promicanja visokih standarda profesionalnog i stručnog razvoja dionika na svim područjima djelovanja.

Ključnim odrednicama vlastite kompetitivnosti i privlačnosti, Sveučilište smatra kvalitetu obrazovanja koje nudi svojim studentima, kvalitetu svojih inovativnih i znanstvenih istraživanja, kvalitetu doprinosa razvoju gospodarstva i zajednice u kojoj djeluje, transparentnosti u radu i odgovornom poslovanju. Sveučilište je certificirano i u potpunosti primjenjuje sustav upravljanja kvalitetom u obrazovnim institucijama sukladno normi ISO 9001:2008. Agencija za znanost i visoko obrazovanje je u 2012. provelo proces reakreditacije Sveučilišta za dio svojih studijskih programa (Sveučilišni centar Varaždin), također je u 2013. AZVO proveo nadzor sustava upravljanja kvalitetom u visokom obrazovanju sukladno ESG smjernicama. Sveučilište je osnovalo odbor za uvođenje i implementaciju implementaciju norme ISO 26000 – društveno odgovorno poslovanje.

Jačanje doprinosa Sveučilišta regiji kroz potporu industriji i gospodarstvu, te društvenom i kulturnom životu

Sveučilište je osnovano u cilju zadovoljenja potreba građana sjeverozapadne Hrvatske i šire. U tom smislu, zadaća je sveučilišta razvoj regije kroz potporu gospodarstvu, ali i društvenom te kulturnom životu u cjelini.

Sveučilište je osnivač (zajedno s gradom Varaždinom te Fakultetom organizacije i informatike) „Tehnološkog parka Varaždin“ u kojem posjeduje vlasnički udjel u iznosu od 33%. Tehnološki park Varaždin je najveći tehnološki park u RH i u 2014. godini odobrena su mu sredstva za izradu projektne dokumentacije u iznosu od 15.44.127,25 kn za izradu novih prostora i opremanje laboratorija u sklopu EFRR 2014.-2020., prioritetne osi 2. Jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva, mjere 2.2. Istraživanje, razvoj i transfer tehnologije. Sveučilište će u suradnji s upravom Tehnološkog parka Varaždin sudjelovati u projektiranju laboratorija u području strojarstva, strojogradnje i elektrotehnike, a sukladno vlastitim razvojnim potrebama te potrebama gospodarstva regije u cjelini.

Sukladno Programu Vlade Republike Hrvatske za mandat 2011.-2015. predanost visokom obrazovanju i znanstvenom istraživanju, koja će biti u skladu s potrebama tržišta rada i jačanja konkurentnosti hrvatske materijalne i nematerijalne proizvodnje, provodit će se uvođenjem hrvatskoga prostora znanstvenih istraživanja i visokog obrazovanja tj. cjelovitom strategijom policentričnog razvoja znanosti i visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj, kao i strategijama razvoja hrvatskih sveučilišta, polazeći od načela autonomije sveučilišta, akademskih sloboda i tijesne suradnje s gospodarstvom. Suradnju s gospodarstvom, mogu pridonijeti znanstveno-tehnološki parkovi, znanstveni i tehnološki inkubatori povezani sa Sveučilištem.

Sveučilište već posjeduje pet odobreni programa cijelo životnog obrazovanja, a nastaviti će i razvijati nove programe sukladno potrebama gospodarskih subjekata u regiji. Sukladno potrebama tržišta rada i deficitarnih zanimanja, Sveučilište će razvijati i nove studijske programe na 1. stupnju Bolonjskog procesa kako bi aktivno pratilo predviđenu dinamiku razvoja realnog sektora sjeverozapadne Hrvatske.

Sveučilište će nastaviti i pojačati pružanje usluga znanstvenih istraživanja, savjetovanja i rješavanja problema u privrednim subjektima i ustanovama. Uz održavanje postojećih znanstveno-stručnih konferencija, razvijati će se i nove u suradnji s drugim visokoškolskim ustanovama a sukladno potrebama tvrtki u okružju.

Održavati će se znanstvenih tribina, te organizirati aktivnosti usmjerene ka popularizaciji znanosti. Znatnije će se uključiti raspoloživo osoblje i studente Sveučilišta u aktivnosti i inicijative regionalnog područja, osobito kroz umjetnost i sport te raditi na dijalogu sa gradskim i županijskim vlastima, te drugim regionalnim tijelima i organizacijama. Ustanoviti će se privredni savjet Sveučilišta sačinjen od čelnika lokalnih gospodarskih subjekata. Jačati će se aktivnosti s istraživačkim centrima eminentnih tvrtki sa područja sjeverozapadne Hrvatske.

Dogovoriti konkretnu suradnju i pomoć poduzećima te potaknuti poduzeća da iskoriste mogućnost suradnje i podrške u primjeni novih propisa i tehnologija. Potaknuti suradnju s gospodarstvom na planu zajedničkih istraživačkih projekata (tehnolojskih) s praktičnom primjenom.

U projektu „Razvojne perspektive visokoškolskog obrazovanja u gradu Varaždinu“ provedenom od strane Sveučilišta (bivšeg Veleučilišta u Varaždinu) i Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar, od prosinca 2011. godine, na pitanje građana u kojim gospodarskim djelatnostima vidite nositelje budućeg ekonomskog razvoja grada kao prioritet su naveli industriju, turizam i proizvodnju.

Jačanje međunarodne suradnje Sveučilišta

Suradnja Sveučilišta s inozemnim sveučilištima i znanstvenim ustanovama, kao bitan element razvoja znanstveno-istraživačkih potencijala Sveučilišta od velike je važnosti za ostvarivanje temeljnih ciljeva razvoja Sveučilišta.

Sveučilište je temeljem prenesenih prava integriranih ustanova nositelj Erasmus povelje (Erasmus Charter for Higher Education) za razdoblje 2014.-2020. I to povelje za ustanovu Medijsko sveučilište (267957-EPP-1-2014-1-HR-EPPKA3-ECHE) i Veleučilište u Varaždinu (263062-EPP-1-2014-1-HR-EPPKA3-ECHE). Agencija mobilnost je nakon integracije izdala integriranu povelju za Sveučilište, temeljem pravne sljedbenosti nove ustanove.

Otvorenost i razmjena nastavnika, znanstvenika i studenata Sveučilišta s inozemnim ustanovama omogućavaju usporedbu i kritičku prosudbu vlastitih ciljeva i postignuća te prihvaćanje globalnih načela vrednovanja znanosti i sveučilišne nastave. Na taj način ostvaruju se uvjeti za uspješno sudjelovanje u bilateralnim i multilateralnim istraživačkim programima, programima razmjene studenata, mladih znanstvenika i sveučilišnih nastavnika te osiguravanje stipendija za usavršavanje. Sukladno Programu Vlade RH za mandat 2011.-2015. maksimalnim uključivanjem hrvatskih sveučilišta u europski prostor visokog obrazovanja; poticati ćemo akreditiranje hrvatskih studijskih programa u tom prostoru, posebno za međunarodne studijske programe, osobito na razini doktorskih studija.

U okviru posebnog cilja Strateškog plana Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta za razdoblje 2014.-2016 stoji povećanje broja projekata financiranih iz IPA programa/Europskoga socijalnog fonda usmjerenih na usklađivanje obrazovne ponude s potrebama tržišta rada, te je u tom smislu potrebno dati priliku ustanovama visokog obrazovanja u RH sudjelovanja u navedenim projektima.

Osiguravanje financijskih sredstava za postizanje i ostvarivanje ciljeva

Razvojem učinkovitoga modela financiranja javnih sveučilišta cjelovitim proračunom nastojanjem da što skorije dostignemo razinu izdvajanja u Europskoj uniji za obrazovanje i znanstvena istraživanja sukladno Programu Vlade RH za mandat 2011.-2015.

U okviru posebnog cilja Strateškog plana Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta za razdoblje 2014.-2016. je unapređenje sustava kvalitete, upravljanja i financiranja visokog obrazovanja, a čiji je pokazatelj učinka povećanje broja sastavnica sveučilišta, kao i broja veleučilišta i visokih škola, na kojima se primjenjuje poboljšani sustav proračunskoga financiranja u koje spada i Sveučilište Sjever budući da je na taj način financiran i prednik Sveučilišta, Veleučilište u Varaždinu.

Sukladno Programu Vlade Republike Hrvatske za mandat 2011.-2015., o dostupnom obrazovanju za sve sugrađane, te obvezom da će u javnim ustanovama školovanje biti besplatno, za uspješne i redovite studente.

Ovim Programom utvrđena su sredstva potrebna za punu subvenciju participacije u troškovima studija redovitih studenata preddiplomskih sveučilišnih studija, integriranih preddiplomskih i diplomskih sveučilišnih studija, diplomskih sveučilišnih studija, stručnih studija i specijalističkih diplomskih stručnih studija koji u akademskoj godini 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. po prvi put upisuju prvu godinu studija na javnom visokom učilištu. Punu subvenciju participacije u troškovima studija osigurava i redovitim studentima koji su u trenutku kada upisuju akademske godine 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015., u prethodnoj akademskoj godini stekli najmanje 55 ECTS bodova na studijskom programu javnih visokih učilišta.

Sukladno spomenutoj Odluci sveučilišta, veleučilišta i visoke škole potpisali su programske ugovore o financiranju. Sveučilište Sjever je potpisnik navedenog programskog ugovora za 5 studijskih programa koji se izvode u Sveučilišnom centru Varaždin. Sveučilište očekuje proširenje programskog ugovora na studijske programe u Sveučilišnom centru Koprivnica.

Zakonom čije se donošenje predlaže uredit će se sljedeća pitanja:

- naziv, sjedište i osnivač Sveučilišta Sjever,
- djelatnost Sveučilišta Sjever,
- tijela Sveučilišta Sjever i njihova nadležnost,
- imovina, namjena dobiti i odgovornosti za obveze Sveučilišta Sjever,

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Najveći dio budućeg Sveučilišta Sjever sadržajno će činiti preustrojene ustanove koje se već većim dijelom financiraju iz Državnog proračuna – to su ustanove integrirane u Sveučilište Sjever: Medijsko sveučilište i Veleučilište u Varaždinu. Za provođenje ovoga Zakona će biti potrebna dodatna sredstva iz Državnog proračuna.

PRIJEDLOG ZAKONA O OSNIVANJU SVEUČILIŠTA SJEVER

Članak 1.

(1) Ovim Zakonom osniva se Sveučilište Sjever kao javna ustanova.

(2) Na pitanja koja ovim Zakonom nisu uređena primjenjuju se odredbe Zakona o ustanovama i posebnih zakona koji reguliraju visoko obrazovanje i znanstvenoistraživačku djelatnost.

Članak 2.

Osnivač sveučilišta iz članka 1. stavka 1. ovoga Zakona je Republika Hrvatska, a prava i dužnosti osnivača obavljat će ministarstvo nadležno za visoko školstvo.

Članak 3.

(1) Naziv sveučilišta glasi: Sveučilište Sjever (u daljnjem tekstu: Sveučilište).

(2) Sjedište Sveučilišta, upisano u sudski registar, je u Koprivnici, Trg dr. Žarka Dolinara 1. Sveučilište djeluje kroz dva ravnopravna Sveučilišna centra:

Sveučilišni centar Koprivnica, Trg dr. Žarka Dolinara 1

Sveučilišni centar Varaždin, 104. brigade 3.

Članak 4.

Djelatnost Sveučilišta je:

- ustrojavanje i izvođenje sveučilišnih preddiplomskih, diplomskih i poslijediplomskih studija,
- ustrojavanje i izvođenje stručnih studija u skladu sa zakonom koji regulira visoko obrazovanje,
- ustrojavanje i izvođenje programa stalnoga stručnog usavršavanja,
- obavljanje znanstvenog i visokostručnog rada uz uvjete utvrđene posebnim propisima,
- izdavačka, bibliotečna i informatička djelatnost za potrebe nastave te znanstvenog i stručnog rada,
- izrada stručnih mišljenja i vještačenja.

(2) Sveučilište može obavljati i druge djelatnosti koje služe obavljanju djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka, ako se one u manjem opsegu ili uobičajeno obavljaju uz navedene djelatnosti.

Članak 5.

(1) Sveučilište se ustrojava sa sveučilišnim odjelima, sveučilišnim centrima Varaždin i Koprivnica i s drugim ustrojstvenim jedinicama u svom sastavu.

(2) Statutom Sveučilišta pobliže se određuje njegovo ustrojstvo, te druga važna pitanja za njegovo djelovanje.

Članak 6.

Sveučilišna tijela su rektor, senat i sveučilišni savjet.

Članak 7.

(1) Rektor ima prava i obveze ravnatelja ustanove.

(2) Rektor:

- predstavlja i zastupa Sveučilište,
- poduzima sve pravne radnje u ime i za račun Sveučilišta,
- zastupa Sveučilište u svim postupcima pred sudovima, upravnim i drugim tijelima te pravnim osobama s javnim ovlastima,
- daje pisanu punomoć drugoj osobi, u granicama svoje ovlasti da zastupa Sveučilište u pravnom prometu,
- odgovoran je za zakonitost rada Sveučilišta,
- obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i statutom Sveučilišta.

(3) Rektor se bira i razrješava u skladu s uvjetima propisanim posebnim zakonom i statutom Sveučilišta.

(4) Rektor u radu pomažu prorektori. Broj, uvjeti izbora, razrješavanja i ovlasti prorektora poblize se određuju statutom Sveučilišta.

Članak 8.

(1) Rektor ne može bez suglasnosti sveučilišnog senata sklapati poslove o stjecanju, opterećenju i otuđenju nekretnina.

(2) Sveučilište ne može bez suglasnosti osnivača steći, opteretiti ili otuđiti nekretnine ili drugu imovinu, niti ugovoriti drugi posao ako vrijednost pojedinačnog ugovora iznosi više od milijun kuna.

Članak 9.

Senat je izborno stručno tijelo Sveučilišta koje se bira sukladno statutu Sveučilišta, na način kojim se osigurava zastupljenost svih znanstveno nastavnih sastavnica Sveučilišta i različitih područja znanosti i umjetnosti.

Članak 10.

(1) Senat obavlja poslove određene zakonom i statutom Sveučilišta.

(2) Sveučilište može osnovati stručna vijeća i druga tijela odjela i drugih ustrojstvenih jedinica te na njih prenijeti ovlasti za obavljanje pojedinih poslova iz djelokruga senata, u skladu s posebnim zakonom i statutom Sveučilišta.

(3) Sveučilišni savjet je tijelo koje se brine za ostvarivanje djelatnosti Sveučilišta prema aktu o osnivanju i statutu. Posebice brine o razvoju Sveučilišta u njegovoj interakciji s društvom u kojemu djeluje te raspravlja i potvrđuje strateške i razvojne odluke senata, sukladno statutu Sveučilišta.

(4) Sveučilišni savjet radi i druge poslove u skladu s posebnim zakonom i statutom Sveučilišta.

Članak 11.

(1) Imovinu Sveučilišta čine:

- sredstva za rad osigurana u državnom proračunu,
- sredstva stečena od pružanja usluga,
- sredstva pribavljena iz drugih izvora.

(2) Sveučilište nema za cilj stjecanje dobiti.

(3) Ako Sveučilište u obavljanju svoje djelatnosti ostvari dobit, ona se upotrebljava isključivo za obavljanje i razvoj djelatnosti Sveučilišta.

(4) Sveučilište odgovara za obveze cijelom svojom imovinom.

(5) Republika Hrvatska solidarno i neograničeno odgovara za obveze Sveučilišta.

Članak 12.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama".

OBRAZLOŽENJE

Člankom 1. utvrđuje se da se ovim Prijedlogom osniva Sveučilište Sjever koje će djelovati kao javna ustanova. Budući da je visoko obrazovanje i znanstvenoistraživačka djelatnost detaljno propisana odredbama Zakona o visokim učilištima i Zakona o znanstvenoistraživačkoj djelatnosti, a statusna pitanja ustanova Zakonom o ustanovama, stavkom drugim bilo je potrebno uputiti na navedene zakone kako se s istim sadržajima nepotrebno ne bi opterećivao tekst Prijedloga zakona.

Člankom 2. utvrđuje se osnivač, te ministarstvo koje će izvršavati prava i dužnosti osnivača. Predložena odredba sukladna je odredbi članka 9. stavka 1. Zakona o visokim učilištima ("Narodne novine" br. 59/96 – pročišćeni tekst, 14/00, 94/00 i 129/00) kojom se propisuje da Republika Hrvatska osniva javno sveučilište za obavljanje javne službe.

Budući da je Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija ("Narodne novine" br. 48/99, 15/00 i 20/00) određeno da Ministarstvo znanosti i tehnologije obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na razvitak znanstvenoistraživačkih pravnih osoba, na sustav i izradu nastavnih planova i programa, isto je najstručnije da obavlja prava i dužnosti osnivača.

Člankom 3. propisuje se naziv i sjedište sveučilišta.

Člankom 4. utvrđuju se djelatnosti koje će obavljati Sveučilište, a koje su i inače uobičajene kao sveučilišne djelatnosti.

Člancima 5. i 6. propisuje se unutarnje ustrojstvo i tijela Sveučilišta.

Predloženom odredbom članka 5. utvrđuju se samo temeljna načela, dok će se statutom Sveučilišta pobliže odrediti broj i ustrojstvo odjela i drugih

ustrojstvenih jedinica i sva druga važna pitanja. Sveučilišna tijela bili bi rektor, senat i sveučilišni savjet kao što je propisano i Zakonom o visokim učilištima.

Člancima 6., 7. i 8. propisuje se tko predstavlja Sveučilište, nadležnost čelnika Sveučilišta, način izbora čelnika te suglasnosti potrebne za raspolaganja nekretninama i drugom imovinom čija je vrijednost veća od milijun kuna.

Kao posebni zakon, na koji se pozivaju predložene odredbe, misli se na sadašnji Zakon o visokim učilištima, odnosno na bilo koji budući zakon kojim će se regulirati visoko obrazovanje. Odredbama članaka 107., 108., 109. i 110. Zakona o visokim učilištima detaljno se propisuju nadležnosti rektora, uvjeti i postupak izbora te razrješenje rektora, kao i osobe koje mu pomažu u radu.

Člancima 9. i 10. propisuje se sastav i nadležnost senata i sveučilišnog savjeta Sveučilišta. Senat bi sačinjavali predstavnici nastavnika, ostalih zaposlenika i predstavnici studenata koje će utvrditi statut Sveučilišta u skladu s posebnim zakonom koji regulira visoko obrazovanje.

Člankom 11. propisuje se imovina Sveučilišta i odgovornost za njegove obveze. Sveučilište je javna ustanova koja obavlja javnu službu zbog čega nema za cilj stjecanje dobiti. Eventualnu dobit koju Sveučilište ostvari u obavljanju svoje djelatnosti, (kao što su prihodi od školarina, projekata, stručnih mišljenja, donacija), mora upotrijebiti isključivo za obavljanje i razvoj propisanih i registriranih djelatnosti Sveučilišta. Kako je Republika Hrvatska, prema članku 2. Prijedloga zakona, osnivač Sveučilišta, ista solidarno i neograničeno odgovara za obveze Sveučilišta. Samo Sveučilište odgovara za obveze cijelom svojom imovinom. Kako bi osnivač imao kontrolu nad opterećivanjem nekretnina i imovine, člankom 8. Prijedloga zakona predviđa se da Sveučilište ne može bez suglasnosti osnivača steći, opteretiti ili otuđiti nekretnine ili drugu imovinu, niti ugovoriti drugi posao ako vrijednost pojedinačnog ugovora iznosi više od milijun kuna.

Članak 12. Propisuje da bi predloženi zakon stupio na snagu danom objave u Narodni novinama.